

**Фонд оценочных средств для входного контроля и
промежуточной аттестации обучающихся
по учебному предмету «Родная литература (чеченская)»
(типовой вариант)
(7 классы)**

Обязательная часть учебного плана.

Предметная область: Родной язык и родная литература

¹ Данный вариант фонда оценочных средств является типовым для учителя-предметника, ежегодно на основании приказа директора школы в ООП ООО вносятся изменения в форме дополнения.

Нохчийн литературин хьалхарчу чийрикан талламан болх (сочинени)

Сочинени «Дади –юрт яккхаран илли»

План

1. Дада ц1е йолчу стага Терка юххехь юрт йиллар.
2. Юьртахоша паччахьан эскаршна дуьхьал кьийсам латтор.
3. Хала киртиг Даймакхана т1ех1обттича орцахвала везар.

Нохчийн литературин шолг1ачу чийрикан талламан болх № 2 (тест)

1. Фольклор бохург х1ун ду нохчийн маттахь?

- а) халкьан хьекьал; б) поэзи; в) проза

2. Муьлхачу илли т1ера ду х1ара дешнаш:

Да вуса хьан дела1, ва мерза ва дуьне,

Хьо диьнарг мила ву ,бохуриг ва хилла?

- а) "Зеламхин илли"
б) "Обарг Варин илли"
в) Нохчийн шира илли"

3. «Бабин Иэсин, ворх1 вешин йишин илли». Цу т1ехь кьовсам хьаьнца д1ахьуш бу:

- а) г1алг1айшца б) г1умкешца в) гуьржешца

4. Муьлхачу шарахь х1аллакйина Дади-юрт?

- а) 1919 б) 1819 в) 1891

5. Тохар хьалхарчу дешдекъа т1ехь долуш, шина дешдекъах лаьтгачу стопах х1ун олу?

- а) ямб б) хорей в) дактиль

6. Мамакаев Мохьмад вина а, д1акхелхина а шераш:

- а) 1920-1983 б) 1953-1991 в) 1910-1973

7. Мамакаев Мохьмадан дуьххьарлера стихаш муьлхачу газетехь араевлира:

а) «Даймохк»

б) «Серло»

в) «Ленинан некъ»

8. Ц1ахъ бан лерина болх кхочушбеш, сихвелла дешархочо Гадаев М.-С. «Ирча суьрташ» дийцаран чулацам иштта план х1оттийна, д1анисье рог1алла:

1. Адам а, Эда а дуйцучу хабарийн хьокхехъ вовшашаца дагавалар.

2. Нохчий, г1алг1ай махкахбоху аьлла хабар даржар.

3. Юьртахошна партин, правительствон сацам бовзийтар.

4. Эда синтем байна хьийзар.

5. Воккхачу стага эпасаре дина дехар а, иза кхочушдар а.

9. Схьалаха антитезаш, к1ел сиз хьакха царна:

Тамашен ю зама

Х1инца, со кьанвелча,

Шен новкъа йоьдуш:

Хьо кьанлуш лаьтта.

Со жима бер долуш

Реза ву хийцамна

Хьо кьена яра,

Хьо т1ех езарна.

10. Муьлхачу произведенин юкъара ду х1ара моголанаш?

...Хьо кьонъеш ц1инъеш дерг

Къахьобгу халкъ ду,

Хьанал къахьобгуш вверг

Даима сийлахъ ву...

а) «Даймехкан косташ»

б) «Деган аз»

в) «Вина юрт»

Нохчийн литературин кхоалг1ачу чийрикан талламан болх № 3 (тест)

1. Маса шо долуш валийра Мамакаев 1аьрби Серноводске берийн ц1ийне деша?

а) 6

б) 7

в) 8

2. Мосалг1ачу шарахъ д1аболабелла Ошаев Х. яздархочун хьокъехъ некъ:

а) 1950

б) 1920

в) 1930

3. Т1ом д1абирзинчул т1аьхьа х1ун болх беш къахьегна Абухьяьжа Идрисовс?

- а) хъехархо б) директор в) жалу

4. Стихкхолларан муълхачу барамехъ язйна ю стихотворени «Шуьнехъ дош»?

- а) хорей б) дактиль в) ямб

5. Муълхачу хормехъ язйна ю стихотворени «Шуьнехъ дош»?

- а) дийцар б) диалог в) монолог

6. Гайсултанов 1умаран дахаран шераш ... ду:

- а) 1902-1984; б) 1920-1979; в) 1899-1985.

7. Гайсултанов 1умаран нохчийн халкъан барта кхолларалле боккха безам кхоьллира:

- а) дас диначу весеташа; б) нахе дукха ладег1аро; в) денанас дийцинчу туйранаша.

8. Гайсултанов 1умаран произведени <<Болат-г1ала йожар>>...ю:

- а) повесть; б) роман; в) поэма.

9. Муълхачу произведени юкъара ду х1ара мог1анаш?

Ас инарла вийначул т1абхъа дукха хан яьлла хир яцара. Сан дагна тасаделира мостаг1ийн окопаш чохъ веана цхъа говза снайпер хилар...

а) <<Алун шераш>>;

б) <<Иччархо Абухъаьжа Идрисов>>;

в) <<Ч1ир эцар>>.

Нохчийн литературин йобалг1ачу чийрикан талламан болх № 4 (тест)

1. Кусаев 1адиз вина ... районехъ.

- а) Веденски; б) Нажи-юртан; в) Шалински.

2. 1898-1977 х1окху шерашкахъ ваьхна яздархо ву:

а) Айдамиров Абузар;

б) Мамакаев Мохьмад;

в) Ошаев Халид.

3. Яздархочун нийсайоцу ц1ей, фамилий билгалъяккха:

- а) Сулаев Мохьмад; б) Кусаев Салман; в) Арсанукаев Шайхи.

4. Дикаев Мохьмад ... вина.

- а) Г1ойт1ахь; б) Гихт1ахь; в) Берд-к1елахь.

5. Х1ара дешнаш ду ... ц1е йолчу стихотворени юкъяра:

Сайн хъешана мерза кхача,деган йовхо ца кхоййна,
Мостаг1чунна,бекхам боцуш, цхъа а зулам ца дитина.

- а)<<Даймехкан сурт>>; б)<<Нохчо ву со>>; в)<<Сан Даймохк>>.

6.Лахахь балийначу барх1мог1анан барам къастабе:

Гергарло къабмнашна
Юккъехь ч1аг1делахь,
Хъайн къоман сий ойуш,
Г1улч йоккхуш хъалха.
Даймехкан массо а
Меттиг ларъелахь,
Адмашна хъайн безам
Совбаккха кхалха.

- а) хорей
б)дактиль
в) ямб

7.Меттан исбаъхъаллин суртх1оттора муълхачу г1ирсах пайда эцна авторо х1окху мог1анашкахь?

«Кхехкаш ду дахар а,
Хазделла 1алам».

- а) эпитет
б)гепербола
в) олицетворени

V-IX классийн дешархойн ненан матгах долчу хаарийн хлитточу оценкийн барамаш

Сочиненийн мах хадор.

5-9 классашкахь язъечу сочиненийн барам хила тарло кху тайпана:

5 классехь-0,5 я 1,0 агло;

6 классехь-1,0 я 1,5 агло;

7 классехь-1,5 я 2 агло;

8 классехь-2 я 3 агло;

9 классехь-3 я 4 агло.

И сочиненин барам цу тлехь сецна боций хьехархочунна хаа деза, хлунда аьлча кхин дуккёха а тледаккаршца бозуш бу цуьнан чулацам:

- 1) дешархойн йозанан хат1 тайп-тайпана хилар;
- 2) сочиненин тайпане хьаьжжина цуьнан чулацам хийцабалар.

1. «5» дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш хлитторехь цхьаннал-шиннал сов глалат дацахь;

аь) цхьаннал сов доцуш жима орфографин я пунктуацин глалат хилахь.

2. «4» дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш хлитторехь кхааннал сов глалат ца хилахь;

аь) шиннал сов орфографин а, шиннал сов пунктуацин а глалат дацахь.

3. «3» дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш хлитторехь пхеаннал-ялханнал сов глалат дацахь;

аь) пхеаннал сов орфографин а, ялханнал сов пунктуацин а глалат дацахь.

4. «2» дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш хлитторехь ворхланга кхочуш глалат делахь;

аь) кхойттанга кхочуш орфографин а, пунктуацин а глалат делахь, царна юкьахь ворхланга кхочуш орфографин глалат а долуш.

Сочиненина ши оценка юьллу: хьалхарниг литературина, шолгланиг нохчийн маттана.

Республикерчу берриге а нохчийн меттан, литературин хьехархоша шайн балха тлехь пайдаэца безар бу оценкийн оцу норманех.

V-IX классийн дешархойн тестах хааршна мах хадорехь хьехархочо куьйгалла оьцу кху некъех:

1. «5» дуьллу, нагахь санна тестах тлехь цхьа а глалат дацахь.

2. «4» дуьллу, цхьаннал сов глалат ца хилахь.

3. «3» дуьллу, шиннал сов глалат а ца хилахь.

4. «2» дуьллу, кхааннал сов глалат хилахь

**Фонд оценочных средств для входного контроля и
промежуточной аттестации обучающихся
по учебному предмету «Родная литература (чеченская)»
(типовой вариант)
(8 классы)**

Обязательная часть учебного плана.

Предметная область: Родной язык и родная литература

¹ Данный вариант фонда оценочных средств является типовым для учителя-предметника, ежегодно на основании приказа директора школы в ООП ООО вносятся изменения в форме дополнения.

8 класс

«Нохчийн литература» I аморан низамехула мах хадоран гIирсийн паспорт.

Нохчийн литературин хьалхарчу чийрикан талламан болх №1 (сочинени)

Сочинени «Сан дай баьхна юрт»

План

1. Вина юрт, мича Iуьллу, иза муха ю.
2. Юьртан истори, сийлахь меттигаш, гIарабевлла нах.
3. Юьрте болу синхаамаш.

Нохчийн литературин шолгIачу чийрикан талламан болх №2(Тест).

1. Сулаев Мохьмад вина а, дIакхелхина а шераш.

1) 1922-1995 ; 2) 1920-1992; 3)1920-1969; 4) 1912-1986

2. Сулаев Мохьмад вина меттиг

1)ГIойтIа; 2)Олхазар –кIотар; 3) Йоккха АтагIа; 4)Бено-юрт

3. Сулаев М. «Цавевза доттагI» стихотворенин турпалхочо дина диканаш билгалдаха.

4. Сулейманов Ахьмад вина а, дIакхелхина а шераш.

1) 1922-1995; 2) 1920-1992; 3)1920-1969 4) 1912-1986

5. Муьлхачу произведенин юкьара ду хIара могланаш?

*«Юха а мостагIий Баьччалла тIезьна
Берзийна готте, Анас дIахIоьтти
Юха а кьевли дIа Мехкан тур ду хIинца
Хадийна гуо. Даьккхинарг цо!..»*

1) «ДегIаста»; 3) «Тимуран тур»;

2) «Лаьмнийн дийцар»; 4) «Кьоьзана».

6. Кхаа дешдекъах лаьтгаш стопа а йолуш, тохар (ударный слог) хьалхарчу дешдекъана т1ехь делахь, иза ю:

1) ямб; 2) анапест; 3) дактиль; 4) хорей.

7. Сулейманов Ахьмадан муьлхачу поэми т1ера ду х1ара дешнаш:

*К1ентан яххый, йоб1ан эххый
Ма гойла д1адаьлла де!
Кхана уьш д1адовлуш делахь,
Ца вехаи со тахна ле...*

1) «Дог дохден ц1е»; 2) «Лойша суна»; 3) «Дахаран генаш»; 4) «Ц1ен книга» я «1еса» поэма.

8. Эдилев Хасмохьмад вина а, д1акхелхина а шераш.

1) 1922-1995 ; 2) 1922-1991; 3) 1920-1969; 4) 1912-1986

9. Халкъан барта кхоллараллина юккъе х1ун ца йог1у?

1) кицанаш; 2) х1етал-металш; 3) туьйранаш ; 4) стихотворенеш.

10. Нохчийн яздархочо Эдилев Мохьмада язйина:

1) «Лаьмнийн дийцар», 2) «Цавевза доттаг1»; 3) «Дахаран генаш»; 4) «Сий делахь, латта».

Нохчийн литературин кхоалг1ачу чийрикан талламан болх № 3 (Тест).

3. Арсанукаев Шайхи вина а, д1акхелхина а шераш:

1) 1922-1995 ; 2) 1920-1992; 3) 1930-2012; 4) 1912-1986

2. Ш. Арсанукаевн «Тимуран тур» поэми т1ехь толам къовсуш леттарг мила ву?

1) Борзаб1аьрг; 2) Чаку 3) Бахьадур; 4) Бахьаг.

3. Муьлхачу авторан, муьлхачу произведени т1ера ду х1ара дешнаш:

«...И даь1ахкаш – шовзткъе доьалг1ачу шарахь Казахстанехь кхелхинчу кхуьнан доьзалан яра, шен махкахь д1айохка ц1а яхьаш... Да, нана, зуда, к1ант,йо1».

1) Дадашевн «Дайна бер»; 2) С.-Хь. Нунуевн «Лазийна шовда»;
3) С. Яшуркаевн «Маьрк1аж-бодан т1ехь к1айн хьобкх»; 4) М. Ахмадовн «Мохк бегийча».

4. Стихотворенин моґаниийн чаккхенаш цхъана екаш хилча олу :

1) строфа ; 2) ритм; 3) эпитет ; 4) байт.

5. Сатуев Хъусайн вина а, д1акхелхина а шераш:

1) 1922-1995 ; 2) 1920-1992; 3)1930-2012; 4) 1935-1995

6. Мила ву х1окху дешнийн автор?

... Мацца а, б1аьргашна

Ца гучу дукъ т1е

Даг чуьра йовхо д1а

Т1аьххъара хьош,

Сайн некъан беза мохъ

Бихкина букъ т1е,

Сайн метта лела ас

Дуьтур хьо, Дош.

1) Сулейманов А.; 2) Арсанукаев Ш.; 3) Хасбулатов Я.; 4) Бексултанов М.

7. Дустар схъа а карадай, к1ел сиз хъакха:

Болатан туьрах суйнаш санна.

Керла мехкаш лъцуш схъа,

Дуьне ма-дду уьш баьржира

Дайн кхерч тесна, гена д1а.

8. «Нашхакъ» стихотворенин автор мила ву?

1)Хасбулатов Я.; 2) Бексултанов М.; 3)Сатуев Хь.; 4) Сулаев М.

9. Бесултанов Муса вина юрт

1) 1алхан-юрт; 2) Олхазар-к1отар; 3)Йоккха Атаг1а.

10. Билгалдаьхна дешнаш муьлха къамелан дакъа ду?

Наггахъ, т1ехъа тосий ворта,

Кхуссу:

- Сихо! Же!Же!Же!

Иштта кхочу д1а ши доттаг1,

Ц1е тиллинчу Лун-ирзе.

1) Т1едерзар; 2) Айдардош; 3) Юкбадало дош.

Нохчийн литературин йоьалг1ачу чийрикан талламан болх №4 (Тест).

1. Ахмадов Муса вина шо:

1) 1942

2) 1956

3) 1963

2. Язьян волавелла шо:

1) 1967

2) 1981

3) 1970

3. Муълхачу журналан коьрта редактор ву Ахмадов Муса:

- 1) «Вайнах» 2) «Орга» 3) «Стелалад»

4. Хенан латтамаш билгалбаха :

*ДегIаста, ДегIаста...
Вала да воцуш,
Хьо бIарзъелла хьийзачу,
Хьан кIентий обгучу
Добхначу дийнахь,
Шайн берийн хьарамчу
Рицкъанехь кхехкаш,
Тхан наной хьан кьина
Боблхучу дийнахь,
Дала ларйойла хьо,
Тхан Нана-ДегIаста.*

5. «ДегIаста» стихотворенин автор мила ву

- 1) Бексултанов М. 2) Бисултанов А. 3) Ахмадов М.

6. Муълхачу авторан, муълхачу произведени тIера ду хIара дешнаш:

« Веза хилла волу Дела, ворхIе латта а, ворхIе стигал а кхоьллинарз, массо хIума ган а, тидам бан а ницкъкхочурз, адамашна рицкъ даккха аренаш, локхалла гайта лаьмнаш кхоьллинарз, экханна хьаннаш, чIерана хIордаш леринарз, Хьуна бу-кха хастам а, шукру а.»

- 1) Дадашевн «Дайна бер»;
2) М. Ахмадовн «БочIа».
3) С. Яшуркаевн «МаьркIаж-бодан тIехь кIайн хьобкх»;
4) М. Ахмадовн «Лабтта тIехь лаьмнаш а хIиттош».

7. Жарадат, Забу, Хелисат, Курбика- хIара дийцаран турпалхой муълхачу произведени юккъера бу?

- 1) Бадурев С. «Олдам»;
2) Ахмадов М «БочIа».
3) Хамидов I.-Хь. «ДIа-коч, схьа-коч»

8. «Дарцан буса» поэма язйина:

- 1) Ямлихан Хасбулатов; 2) Iалвади Шайхиев; 3) Ахьмад Сулейманов.

9. Стихотворенин могланийн чаккхенаш цхьана екаш хилча олу :

- 1) строфа ; 2) ритм; 3) эпитет ; 4) байт.

10. «СИЙ ДЕЛАХЪ, ЛАТТА!» стихотворенин автор мила ву?

1) Арсанукаев Ш.; 2) Шайхиев 1.; 3) Эдилов Х.

**Фонд оценочных средств для входного контроля и
промежуточной аттестации обучающихся
по учебному предмету «Родная литература (чеченская)»
(типовой вариант)
(9 классы)**

Обязательная часть учебного плана.

Предметная область: Родной язык и родная литература

¹ Данный вариант фонда оценочных средств является типовым для учителя-предметника, ежегодно на основании приказа директора школы в ООП ООО вносятся изменения в форме дополнения.

9 класс

Нохчийн литературин хьалхарчу чийрикан талламан болх №1

Сочинени «Нохчийн халкъан иллешкахь ненан васт»

План

1. Адин Сурхон ненан васт.
2. Оьрсийн к1ентан ненан васт.
3. Цхьатерра юй цу шиннан ойланаш?
4. Х1ун маь1на ду церан вастийн. Царех хьайна хетарг ала.

Нохчийн литературин шолг1ачу чийрикан талламан болх № 2 (Тест).

1. Муьлхачу шарахь арадала доладелла, «Серло» ц1е а йолуш, нохчийн дуюххьарлера газета?

1) 1923; 2) 1925; 3) 1934; 4) 1922;

2. Хьан аьлла х1ара дешнаш : « Нохчийн мотт ч1ог1а кьен хетар даржош берш цунах цхьана а кепара кхетахь боцу нах бу. Мелхо а, и мотт, шен г1оьнца адаман ойланан уггаре а к1оргера аг1онаш йийцалур йолуш, ч1ог1а хьалдолуш бу».

1)Яковлев Н.Ф.; 2)Семенов Л.П.; 3) Толстой Л.Н ;4) Услар П.К.;

3. Муьлхачу илли т1ера ду х1ара мог1анаш ?

«...-Хьо вийхира ва соьга цу юьртан тхьамданаша, Ас вехча велира хьо цу юьртан тхьамданашна, Дег1аха мерза са цара хьайга ва дехахь, Ахь даккхий д1алолахь дег1аха мерза са».

1)Аьккхийн Жанхотан илли»; 2) «Эвтархойн Ахьмадан илли»; 3) « Эла Къахьармин илли»; 4) «Теркаца хьала-охьа вехаш хиллачу эла Мусостан, Адин Сурхон илли»

4. Халкъан барта кхоллараллина юккье х1ун ца йог1у?

1) кицанаш; 2) х1етал-металш; 3) туйранаш ; 4) стихотворенеш.

5. Дудаев 1абди вина а, д1акхелхина а шераш:

1)1901-1937 ; 2) 1922-1995 ; 3) 1920-1992; 4)1930-2012;

6. Нохчийн х1инцалера алфавит х1оттийна ю:

- 1) кириллицин буха т1ехь; 2) латиницин буха т1ехь; 3) 1аьрбийн алфавита буха т1ехь;
4) гуьржийн алфавита буха т1ехь.

7. «Лергашна хезна доцу, дагна кхиьна доцу, коьртехь сецна доцу тоьшалла дина суна, б1аьрга т1е б1аьрг а х1оттийна...»

Х1окху дешнийн автор мила ву?

- 1) Сальмурзаев М.; 2) Дудаев 1.; 3) Айсханов Ш.

8. Нохчийн халкъан иллеш муьлхачу жанрана юкъадог1у:

- 1) проза; 2) поэзии; 3) драматурги; 4) барта кхолларалла.

9. Муьлхачу илли т1ехь массо а цхьаьна гайтина ву, вайн халкъан турпалхой:

Мадин Жаьммирза, Таймин Биболат, Зайтин Шихмирза, Жумин Акхтула, Баьччин Элмарза.

- 1) «Аьккхин Жанхотан илли»; 3) «Жумин Акхтулин илли»;
2) «Чечанарчу Мадин Жаьммирзан илли»; 4) «Эла Муслстан, Адин Сурхон илли».

10. «Ц1еран ариц» повесть т1ехь муьлха турпалхо ву 40 шо хир долуш?

- 1) Хонмурд; 2) Кулдевич;
3) Мирза; 4) Элберт.

Нохчийн литературин кхоалг1ачу чийрикан талламан болх №3 (Тест).

1. Нохчийн литературин бухбиллархо ... ву.

- 1) Ахмадов Муса; 2) Бадуев Саь1ид-Салихь; 3) Гайсултанов 1умар;
4) Нажаев Ахьмад.

2. Стихашкахь язйинчу произведенехь ... олу.

- 1) баллада; 2) роман; 3) поэма; 4) повесть.

3. Нажаев Ахьмад вина а, д1акхелхина шераш:

- 1) 1901-1937 ; 2) 1922-1995 ; 3) 1920-1992; 4) 1895-1943;

4. Мамакаев 1аьрби вина юрт:

- 1) Элистанжа; 2) Хьалха-Марта; 3) Лаха –Невре.

5. «Нохчийн лаьмнашкахь» поэмин автор мила ву?

- 1) Мамакаев 1.; 2) Бадуев С.; 3) Айсханов Ш.

6. Х1ун бахъана дара Бадурев С.-С. «Бешто» повестехъ Бештога Бусана цаяхар?

- 1)Бешто Бусанех цавашар; 2)Бештона Бусанин нах резацахилар; 3)Бештон куралла;
4)Бусанина Бешто цавезар.

7. «Кавказан латта», «Йо1е», «Даге», «Сайн к1анте», «Нохчийн»-х1окху произведенийн автор ... ву.

- 1)Мамакаев Мохъмад; 2) Рашидов Шаид; 3)Мамакаев 1аьрби; 4)Окуев Шима.

8. Муьлхачу стиховоренера ду х1ара могланах?

*Цен зезаг дасталац гарманан арахъ,
Стиглара можа малх хьобъжуш ца хилча.
Ирс долуш хилла вац уьйрех д1атилча,
Даймахках ваьллагун дог хуьлу ирча.*

- 1) «Кавказан латта»; 2) «Йо1е»; 3) «Даге»

9. «Гирмасолтас яьккхина са» дийцаран автор мила ву?

- 1) Мамакаев 1аьрби; 2) Хамидов 1абдул-Хьамид; 3) Сальмурзаев Мохъмад.

10. Товсолт, Нурбика, Нурседа, Анна Львовна х1ара романан турпалхой муьлхачу произведени юккъера бу?

- 1) «Нохчийн лаьмнашкахъ», 2) « Лаьмнаша ца дицдо», 3)«Абубешар»

Нохчийн литературин йобалг1ачу чийрикан талламан болх №4 (Тест).

1. « Сай» стихотворенин автор мила ву?

- 1) Гацаев С.; 2) Сулаев М.; 3) Мамакаев 1.

2. Гацаев Са1ид вина а, д1акхелхина а шереш:

- 1)1901-1937 ; 2) 1922-1995 ; 3) 1920-1992; 4)1938-2012

3. Мила ву дубхъара нохчийн абат язйинарг, муьлхачу шарахъ араьлла иза?

- 1) 1862 ш. Досов Къеда; 2) 1870 ш. Эльдаров Таьштмар; 3) 1920 ш. Джамалханов Зайнди.

4. Нохчийн поэзехъ дубхъара г1улчаш яьхнарг ву:

- 1) Дудаев 1абди; 2) Мамакаев 1аьрби; 3) Сальмурзаев Мохъмад;
4) Айсханов Шамсудди.

5. Х1окху дешнийн автор ву:

*«...нохчийн фольклор Тамор, аьттехьа а меттигера маьІна долуш хилла ца
1а. Цкьацкьа нохчийн фольклоран масех дашехь дуккха а эзарнаш шерийн
геннара аьзнаш хеза».*

1) Пушкин А.С.; 2) Яковлев ; 3) Услар П.К.; 4) Семенов Л.П.

6. Муьлхачу шарахь арадала доладелла, «Серло» ц1е а йолуш, нохчийн дуьххьарлера газет?

1) 1923; 2) 1925; 3) 1934; 4) 1922.

7. 1.-Хь. Хамидовн «Лийрбоцурш» ц1е йолчу турпалаллин драмин коьртачу турпалхочун ц1е яра ...

1) Шерипов А.; 2) Нурадилов Х.; 3) Мухамед- Мирзоев Хаважи.

8. Кьамелехь адамийн синхаам к1арг а беш ,х1ума поэтически а,исбаьхьаллин а билгалонашца гойтучух х1ун олу?

1) эпитет; 2) эпиграф; 3)эпилог.

9) Литературин произведенехь исбаьхьчу дешнашца х1оттийначу 1аламан суьртах х1ун олу?

1) сюжет; 2) кульминаци; 3) пейзаж.

10) 1918-чу шарахь Лаха-Неврехь вина нохчийн г1араваьлла яздархо мила ву?

1) Дудаев 1абди; 2) Мамакаев 1аьрби; 3) Сальмурзаев Мохьмад;
4) Айсханов Шамсудди.

V-IX классийн дешархойн ненан маттах долчу хаарийн х1итточу оценкийн барамаш

Сочиненийн мах хадор.

5-9 классашкахь язъечу сочиненийн барам хила тарло кху тайпана:

5 классехь-0,5 я 1,0 аг1о;

6 классехь-1,0 я 1,5 аг1о;

7 классехь-1,5 я 2 аг1о;

8 классехь-2 я 3 аг1о;

9 классехь-3 я 4 аг1о.

И сочиненин барам цу т1ехь сецна боций хьехархочунна хаа деза, х1унда аьлча кхин дуккха а т1едахкаршца бозуш бу цуьнан чулацам:

3) дешархойн йозанан хат1 тайп-тайпана хилар;

4) сочиненин тайпане хьаьжжина цуьнан чулацам хийцабалар.

1. «5» дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь цхьаннал-шиннал сов г1алат дацахь;

аь) цхьаннал сов доцуш жима орфографин я пунктуацин г1алат хилахь.

2. «4» дуьллу:

- а) дешнаш харжарехь я предложенеш хлитторехь кхааннал сов глалат ца хилахь;
- аь) шиннал сов орфографин а, шиннал сов пунктуацин а глалат дацахь.

3. «3» дуьллу:

- а) дешнаш харжарехь я предложенеш хлитторехь пхеаннал-ялханнал сов глалат дацахь;
- аь) пхеаннал сов орфографин а, ялханнал сов пунктуацин а глалат дацахь.

4. «2» дуьллу:

- а) дешнаш харжарехь я предложенеш хлитторехь ворхланга кхочуш глалат делахь;
- аь) кхойттанга кхочуш орфографин а, пунктуацин а глалат делахь, царна юкбахь ворхланга кхочуш орфографин глалат а долуш.

Сочиненина ши оценка юьллу: хьалхарниг литературина, шолгланиг нохчийн маттана.

Республикерчу берриге а нохчийн меттан, литературин хьехархоша шайн балхатлехь пайдаэца безар бу оценкийн оцу норманех.

V-IX классийн дешархойн тесташ хааршна мах хадорехь хьехархочо

куьйгалла оьцу кху некъех:

1. «5» дуьллу, нагахь санна тесташ тлехь цхьа а глалат дацахь.
2. «4» дуьллу, цхьаннал сов глалат ца хилахь.
3. «3» дуьллу, шиннал сов глалат а ца хилахь.
4. «2» дуьллу, кхааннал сов глалат хилахь.

**Фонд оценочных средств для стартовой диагностики и
промежуточной аттестации обучающихся
по учебному предмету «Родная литература (чеченская)»
(типовой вариант)
(5 классы)**

Обязательная часть учебного плана.

Предметная область: Родной язык и родная литература

¹ Данный вариант фонда оценочных средств является типовым для учителя-предметника, ежегодно на основании приказа директора школы в ООП ООО вносятся изменения в форме дополнения.

5 класс

Карарий, юккъерий аттестаци кхочушгъяран мах хадоран фонд
С.Э.Эдиловн программы т1ехь

Нохчийн литературин хьалхарчу чийрикан талламан болх №1 (сочинени)

Сочинени «Гурахь»

Талламан болх № 2 (тест №1)

Ф.Ц1. _____

Класс _____ «_____», **терахь** _____

**1. Хьан кхоьллина Саидов Билалан нохчийн барта кхолларалле безам-марзо?
Х1ун яра цуьнан ц1е?**

- а) ненананас; Самнат;
- б) йишас; Амнат;
- в) денанас, Зарет.

2. «Майра к1ант Сулима» ц1е йолчу туьйранахь вуьйцучу хьоладен ц1е х1ун ю?

- а) Сода;
- б) Со1дал;
- в) Совбан.

3. Х1ун бахьана долуш, мича 1алашонца шайн ц1ера аравелираСулима?

- а) хьюьнха тала ваха;
- б), кьена дай-наний кхаба;
- в) шеен хьюьнарш гайта.

4. Мусаев Мохьмад маца, мичахь вина?

- а) 1915-чу шарахь Бух1ан-Юьртахь;
- б) 1920-чу шарахь Веданахь;
- в) 1903-чу шарахь Хьалха-Мартан т1аьхь.

5. Мусаев Мохьмадан дуьххьарлерчу дийцаран ц1е х1ун яра?

- а) "Токхе гуьйре";
- б) "Дашо гуьйре";
- в) "Беркате гуьйре".

6. Мусаев Мохьмадан, "Ц1ен маьхьси" ц1е йолу произведени муьлхачу жанрехь язйина ю?

- а) стихотворени;
- б) повесть;
- в) туьйра;

7. Мусаев Мохьмадан, "Ц1ен маьхьси" ц1е йолу туьйранахь х1у деш бойна лобман корта?

- а) поп бош кхассаделла;
- б) жижиган талх хьочу лечана т1аьхьахьаьддачохь;
- в) хьуьна юккьехула доладелла лелачу хенахь.

8. «Зайнди» дийцарехь, Зайндина маса шо дузуш хилла шен нана леш?

- а) 8
- б) 6
- в) 7

9. Арухас ша базара йобдуш муьлха г1уллакхаш т1едехкира Зайдина

9. Зайнди Михайловске деша хьаьнца вахана? _____

Мах хадор _____

Талламан болх № 3 (тест №2)

Ф.Ц1. _____

Класс ____ « ____ », **терахь** _____

1. Маца, мичахь вина нохчийн яздархо, поэт Мамакаев Мохьмад?

- а) 1900 -чу шарахь Хьалха-Мартантлахь;
- б) 1920 - чу шарахь Глойтлахь;
- в) 1910 –чу шарахь Тлехьа - Мартантлахь.

2. Мамакаев Мохьмадан дийцар ду «Баппа» ц1е йолуш. Нохчийн маттахь баппа ду ткъа обьрсийн маттахь х1ун ю оцу зезаган ц1е?

- а) Ромашка;
- б) Пион;
- в) Одуванчик.

3. «Баппа» дийцаран массо а турпалхойн ц1ераш д1аязье.

4. Зуда ялаялале муха стаг хилла Узарха?

5. Цхьана дашца характеристика ло дийцаран коьртачу турпалхочунна.

6. Сулейманов Ахьмад маца, мичахь вина?

- а) 1915-чу шарахь Бух1ан-Юьртахь;
- б) 1920-чу шарахь Веданахь;
- в) 1922-чу шарахь Олхазар-К1отарахь.

7. «Борз ю уг1уш» стихотворени язъйна

- а) Мамакаев 1аърбис;
- б) Саидов Билалас;
- в) Сулейманов Ахъмада.

8. «Борз ю уг1уш» стихотворени хъанна лерина ю?

- а) Мамакаев Мохъмадна;
- б) Сатуев Хъусайна;
- в) Мамакаев 1аърбина.

9. «Доттаг1алла» стихотворени язъйна

- а) Окуев Шимас
- б) Бадуев Саълида
- в) Муталибов Зайндис

10. Вайн лулахъ муълха къаъмнаш деха? Д1аязъе.

Мах хадор _____

Талламан болх № 4 (тест №3)

Ф.Ц1. _____

Класс _____ «_____», терахъ _____

1. Маца, мичахъ вина нохчийн яздархо Махмаев Жамлдин Махмудович?

- а) 1900 -чу шарахъ Хъалха-Мартант1ахъ;
- б) 1920 - чу шарахъ Г1ойт1ахъ;
- в) 1939 –чу шарахъ Бердк1елахъ..

2. «Буъйсанна г1улчаш» дийцаран турпалхойн ц1ераш д1аязъе.

3. Дийцар т1ехь Бирланта 1аламехь хила тарлуш болу хийцамаш халкъан тидамашца бусту. Д1аязбе уьш.

4. Х1ун халонаш лан дийзира Солсин ша схьаэцна кад шовдан йисте охьабилла вьдуш?

5. Маца, мичахь вина нохчийн яздархо Амаев Ваха-Хьаьжа Хасиевич?

- а) 1963 -чу шарахь 1аьларахь;
- б) 1920 - чу шарахь Г1ойт1ахь;
- в) 1939 –чу шарахь Бердк1елахь..

6. «Малх чубаре хььджура иза» ц1е йолчу дийцарехь коьрта турпалхо мила ву?

7. Мел хан ю уьш вагон чохь д1аобхуш болу?

- а) Кхо дей, кхо буьйсий;
- б) ялх дей, ворх1 буьйсий;
- в) ялх дей, ворх1 буьйсий.

8. Шина вешина уггар хазахета ловзар муьлханиг дара?

9. Вайн халкъ махкаха маца даьккхина?

- а) 1941 –чу шарахь, 12 январехь;
- б) 1944 –чу шарахь, 23 февралехь;
- в) 1946-чу шарахь, 13 мартехь.

10. «Даймохк» темина синквейн:

Синквейн (от фр. cinquains, англ. cinquain) — пхеа моґланех (стихах) лаьтта стихотворенин кеп, кхоьллина Америкин Цхьанатоьхначу Штаташкахь (США) XX-чу оьмаран (блешаран) юьххьехь японски поэзин хайку (хокку), танка жанрийн тӀелаткъамца. Ламасталлин синквейнан рифма а, стихотворни барам а ца хуьлу, ткъа хӀора стихехь долчу дешдакъойн барам кху кепара хуьлу: 2—4—6—8—2, шадерг 22 дешдакъа (хайку 17 дешдекъахь лаьтта, танка - 31).

Синквейнан хӀора моґла вовшахтохаран шен бакьо ю:

1 моґла - синквейнан коьрта тема гойту **цхьа цӀердош**.

2 моґла – коьртачу ойланан билгало гойту **ши билгалдош (я ши причасти)**.

3 моґла – темин дар гойту **кхо хандош**.

4 моґла – билгтала темица догӀу цхьа маьлна гойту **предложени (афоризм, кица я ша хӀоттийна предложени)**.

5 моґла – **цхьана цӀердаша** лаьтта дерзор (коьртачу темица йолу ассоциаци).

Нохчийн маттахь дешнаш (ингалсан меттан дешнел) мелла а деха хиларна, лакхахь балийна хӀора стихан дешдакъойн барам нохчийн маттахь хӀиттийнчу синквейнашкахь лар ца ло. Масала, «Нана» темина синквейн:

Нана

Хьоме, дика

Кхиаво, Ӏалашво, веза

Уггаре а гергара, деза адам

Дуьне

Мах хадор_____

**Фонд оценочных средств для входного контроля и
промежуточной аттестации обучающихся
по учебному предмету «Родная литература (чеченская)»
(типовой вариант)
(6 классы)**

Обязательная часть учебного плана.

Предметная область: Родной язык и родная литература

¹ Данный вариант фонда оценочных средств является типовым для учителя-предметника, ежегодно на основании приказа директора школы в ООП ООО вносятся изменения в форме дополнения.

6 класс

Нохчийн литературин хьалхарчу чийрикан талламан болх (сочинени)

Сочинени «Наьрт-аьстхойх лаьцна долу дийцарш а, туьйранаш а» 6 класс

План

1. Натрт-аьртхойх долу дийцарш туьйранех къастош дерг х1ун ду?
2. Шуна х1ун хета, муьлхачу тропах алсам пайда оьцу наьрт-аьртхойх лаьцна долчу дийцаршкахь: эпитеташ, дустарш, гиперболаш.
3. Халкъо муха буьйцу уьш.

Нохчийн литературин шолг1ачу чийрикан талламан болх (Тест).

1. «Тамашина олхазар» ц1е йолчу туьйранехь инзаре-тамашийна масса хилам хила?

- а) 4
- б) 5
- в) 6

2. Оцу туьйранехь олхазаро х1унда ца дора эланий, цуьнан оьзданашний Адам цамгарх тодеш а, къондеш а долу 1ежаш?

- а) Эло нах хьийзабо дела
- б) Эла дика стаг волу дела
- в) шена ца лаьа дела

3. «Кхо ваша» ц1е йолчу туьйранех дас ша валале шен кхаа к1анте х1ун аьлла весет дина?

- а) туьхан т1улгах дай чурт дог1а
- б) шен чурт ларде
- в) шен чурт долчехь буьйсанах яха

4. «Барзо 1ахарца мохк къовсар» ц1е йолчу туьйранех , 1ахарий цхьана меттехь муха нисделла Хилла?

- а) тилла дела лелаш
- б) сакьоьруш лелаш
- в) борз лобхуш лелаш

5. «Кхо ваша а, саьрмик а» ц1е йолчу туьйранех дас ша валале шен кхаа к1анте х1ун аьлла весет дина?

- а) ширачу новкъа ма г1о аьлла
- б) ширачу новкъахь х1ун ду хьажа аьлла
- в) ширачу новкъа г1о аьлла

6. «Кхо ваша а, саьрмик а» цѐ йолу туйра дIадолалуш муха ду?

а) «Дас кIантана вониг эр дац...»

б) «...Цхъана ден кхо кIант хила...»

в) «...Дас ша валале, весет дина хилла кIенташка...»

7. «Дохуш хила кIант» цѐ йолчу туйранехъ кIанта шена гина гIан ца дийцар хIун бахъана хила?

а) «Далий, маликаший диканиг Дойла» ца алар

б) КIантана ца лаар

в) Моллина ца лаар

8. Оцу туйранехъ шина гIалоро кIантана хIун дина?

а) вийна

б) дIахецна

в) хьуьнахъ кхаьбна

9. Оцу туйранехъ паччахъан хIилане хаттаршна жобпаш муха дела хьекъал долчу кIанта?

а) нийса дела

б) нийса ца делла

в) дала а ца дела

10. Туйранехъ хIилане хаттаршна жобпаш деллачу хьекъал долчу кIантана хIун бахам белира паччахъа?

а) кхоъ ах пачхьалкх

б) ворхI пачхьалкх

в) кхоъ ах пачхьалкх, шен йоI.

Нохчийн литературин кхоалгIачу чийрикан талламан болх (Тест).

1. Наьрт - аьрстхой кхерор дийцарехъ хъан кхерийла наьртаьрстхой?

а) паччахъан эскарро;

б) воккхачу стага;

в) кегийчу наха.

2. Гайсултанов Iумар дахаран шераш хилла ...

а) 1920 - 1979;

б) 1918 - 1958 ;

в) 1903 -1948.

3. Гайсултанов 1умаран "Нийса кхел" ц1е йочу дийцаран коьртачу турпалхочун ц1е яра ...

- а) Дика;
- б) Дикалг;
- в) Дикбер.

4. Мила ву х1ркху могланийн автор?

"Хъаши вац со маьхан хъаьттахь, йистера б1аьрг тоха веьна.

Со вага веьна кху лаьттахь, охане довха дог тесна ..."

- а) Сатуев Хьусен;
- б) Рашидов Шаид;
- в) Эдилов Хас-Мохьмад.

5. Маца муьлхачу юьртахь вина Сатуев Хьусейн?

- а) 1919-чу шарахь 1алхан-Г1алахь;
- б) 1929-чу шарахь 1алхан-Чуртахь;
- в) 1939-чу шарахь 1алхан-Юьртахь.

6. Муьлхачу произведени юкьара ду х1ара могланаш, мила ву автор?

...Къеначу ден- ненан ша цхьаь бен воцуш,

Цу юьртахь кхуьура хьамсара к1ант:

Бахамо, цамгаро лацарна кхоьруш,

Цунна т1е хьийзара нана ц1е ерг:

- а) Рашидов Шаид "Дайможк"
- б) Сайдуллаев Хьасан "Ненан б1аьрзиш"
- в) Сулаев Мохьмад "К1анте"

7. нохчийн хьакьволу поэтан Мамакаев 1аьрбин дахаран шераш хилла.

- а) 1928-1968;

б) 1918-1958;

в) 1908 1948.

8. Муълхачу шарахь дуьйна йовза йолаелира Нохчийчохь поэзи езархошна Мамакаев 1ьрбин

а) 1936 - чу шарахь;

б) 1934 - чу шарахь;

в) 1938 - чу шарахь.

9. Муълхачу шарахь дуьйна йовза йолаелира Нохчийчохь поэзи езархошна Мамакаев 1аьрбин це?

а) 1936-чу шарахь;

б) 1934-чу шарахь;

в) 1938-чу шарахь.

10. Муълхачу шарахь зорба туйхира Мамакаев 1аьрбин дуьххьарлерчу поэмийн, стихийн сборникна, х1ун яра цуьнан це?

а) 1940-чу шарахь «Теркан тог1е»;

б) 1938-чу шарахь «Даймахке».

в) 1934-чу шарахь.

Нохчийн литературин йоьалг1ачу чийрикан талламан болх (Тест).

1. Литературин произведенехь исбаьхьчу дешнашца х1оттийначу 1аламан суьртах х1ун олу?

а) сюжет;

б) кульминаци;

в) пейзаж.

2. Нунуев С.-Хь. вина шо:

а) 1952; б) 1956; в) 1958

3. «Х1орд» стихотворенин автор мила ву?

- а) Рашидов Шаид
- б) Мамакаев Эдуард
- в) Сулаев Мохьмад

4. Х1окху дешнийн автор мила ву?

Цецдевллера тахана тхо –

Х1ун ду-тешиа х1ара?

Самукъане тхан хъехархо

Сингаттаме вара.

- а) Махмаев Ж.М
- б) Нунуев С.-Хь.
- в) Мамакаев Э.

5. Бексултанов М. «Некълацар» дийцар юккъера воккхачу стеган це муха яра?

- а) Зеламха
- б) Дерказ
- в) Ахъбьяд

6. Халкъан барта кхоллараллина юккъе х1ун ца йог1у?

- 1) кицанаш; 2) х1етал-металш; 3) туьйранаш ; 4) стихотворенеш.

7. Къамелехъ адамийн синхаам к1арг а беш , х1ума поэтически а, исбаьхъаллин а билгалонашца гойтучух х1ун олу?

- 1) эпитет; 2) эпиграф; 3)эпилог.

8. Латтамаш схъа а карабай, к1ел сиз хъакха:

*Б1ешераш хъалха цу ломахъ
Хилла ду дубьцуи дерг вай.
Г1елонехъ даьхначу къоман
Дахар а хилла дац дайн.*

9. Фольклор х1ун ю?

- а) цхъаммо аьлла дешнаш ду;
- б) поэзи ю;
- в) халкъо барта кхоьллинна исбаьхьаллин произведенеш ю;

10. Гайсултанов 1умаран нохчийн барта кхолларалле безам кхоьллира:

- а) дас диначу весеташа;
- б) нахе дукха ладег1аро;
- в) денанас дийцинчу туьйранаша;
- г) нохчийн 1адаташа.

V-IX классийн дешархойн ненан маттах долчу хаарийн х1итточу оценкийн барамаш

Сочиненийн мах хадор.

5-9 классашкахь язъечу сочиненийн барам хила тарло кху тайпана:

5 классехь-0,5 я 1,0 аг1о;

6 классехь-1,0 я 1,5 аг1о;

7 классехь-1,5 я 2 аг1о;

8 классехь-2 я 3 аг1о;

9 классехь-3 я 4 аг1о.

И сочиненин барам цу т1ехь сецна боций хьехархочунна хаа деза, х1унда аьлча кхин дуккха а т1едахкаршца бозуш бу цуьнан чулацам:

- 5) дешархойн йозанан хат1 тайп-тайпана хилар;
- б) сочиненин тайпане хьаьбжжина цуьнан чулацам хийцабалар.

1. «5» дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь цхъаннал-шиннал сов г1алат дацахь;

аь) цхъаннал сов доцуш жима орфографин я пунктуацин г1алат хилахь.

2. «4» дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь кхааннал сов г1алат ца хилахь;

аь) шиннал сов орфографин а, шиннал сов пунктуацин а г1алат дацахь.

3. «3» дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь пхеаннал-ялханнал сов г1алат дацахь;

аь) пхеаннал сов орфографин а, ялханнал сов пунктуацин а г1алат дацахь.

4. «2» дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь ворх1анга кхочуш г1алат делахь;

аь) кхойттанга кхочуш орфографин а, пунктуацин а г1алат делахь, царна юкъахь ворх1анга кхочуш орфографин г1алат а долуш.

Сочиненина ши оценка юьллу: хьалхарниг литературина, шолгланиг нохчийн маттана.

Республикерчу берриге а нохчийн меттан, литературин хьехархоша шайн балха тӀехь пайдаэца безар бу оценкиин оцу норманех.

**V-IX классийн дешархойн тестах хааршна мах хадорехь хьехархочо
куьйгалла оьцу кху некъех:**

1. «5» дуьллу, нагахь санна тестах тӀехь цхьа а гӀалат дацахь.
2. «4» дуьллу, цхьаннал сов гӀалат ца хилахь.
3. «3» дуьллу, шиннал сов гӀалат а ца хилахь.
4. «2» дуьллу, кхааннал сов гӀалат хилахь.

